

ศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก

กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ต.ศรีพราน อ.แสวงหา จ.อ่างทอง

Guidelines for the design of packaging for handmade products. Ruean-Thai Jak-San Group,

Sri-Pran, Sawang-Ha, Ang Thong.

ศิริพันธ์ มิ่งขวัญ และอุทัยวรรณ ประสงค์เงิน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง ศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ต.ศรีพราน อ.แสวงหา จ.อ่างทอง มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก สามารถนำไปใช้จริงได้ สร้างอัตลักษณ์ให้กับสินค้า และเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์ โดยการหาประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์ ได้แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ความสะดวกง่ายตายในการใช้งาน ความปลอดภัย และความแข็งแรงทนทาน พบว่าประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์ ประเภท shopping Bag แบบ A ด้านความสะดวกในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.5 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยที่ 4.5 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความแข็งแรงทนทาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.6 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก บรรจุภัณฑ์กล่องบรรจุคอมพิวเตอร์และเชิงเทียน แบบ A ด้านความสะดวกในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.3 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยที่ 4.1 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความแข็งแรงทนทาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.0 อยู่ในเกณฑ์ดี บรรจุภัณฑ์กล่องบรรจุเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร แบบ A ด้านความสะดวกในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.5 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยที่ 4.1 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความแข็งแรงทนทาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.1 อยู่ในเกณฑ์ดี บรรจุภัณฑ์สำหรับที่ใส่ของชนิดแขวน แบบ A ด้านความสะดวกในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.3 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยที่ 4.0 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความแข็งแรงทนทาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.1 อยู่ในเกณฑ์ดี และการประเมินความพึงพอใจพบว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจ ในรูปแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.3 อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: บรรจุภัณฑ์, อัตลักษณ์, ประสิทธิภาพ

Abstract

Guidelines for the design of packaging for handmade products. Ruean-Thai Jak-San Group, Sri-Pran, Sawang-Ha, Ang Thong. The purpose this research was to design packaging for handmade products. Can used Identify for product and study the effectiveness of packaging with performance. Divide 3 phase that is using, safety and toughness. Packaging efficiency, Shopping bag type A using which are in the good level (average =4.5), safety which are in the good level (average =4.5), toughness using which are in the good level (average =4.6). Packaging lamps and candlestick type A using which are in the good level (average =4.3), safety which are in the good level (average =4.1), toughness using which are in the good level (average =4.0). Packaging tableware type A using which are in the good level (average =4.5), safety which are in the good level (average =4.1), toughness using which are in the good level (average =4.1). Packaging for receptacle hanging type A using which are in the good level (average =4.3), safety which are in the good level (average =4.0), toughness using which are in the good level (average =4.1). Consumer satisfaction which are in the good level (average =4.3).

Keywords : package, Identity, efficiency

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีพราน เป็นกลุ่มหนึ่งของตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ค้าขาย รับจ้าง อาชีพหลักของชาวบ้านทำการเกษตรและอาชีพเสริมของแม่บ้านจะมารวมกลุ่มกันทำเครื่องจักสานพลาสติก มีสมาชิกในกลุ่มมาช่วยกันผลิตงานประเภท ตะกร้า กระถาง กระเป่า และเฟอร์นิเจอร์เครื่องเรือน ส่วนใหญ่สินค้าที่ผลิตได้จะส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น อิตาลีเยอรมัน ฝรั่งเศส เป็นต้น แต่ละประเทศจะส่งรูปแบบผลิตภัณฑ์มาให้พร้อมกับวัตถุดิบทำให้สมาชิกในกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นจากอาชีพเสริมในการทำจักสานพลาสติก

จากความสำเร็จและความเอื้ออาทรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีพราน ที่มีให้แก่กันแล้ว การมีแกนนำกลุ่มแม่บ้าน คือ นางสุณิษา ขำศิริ เป็นประธานกลุ่ม รับความรู้จากการถ่ายทอดขององค์กรสนับสนุนจากภายนอก จนรู้จักนำภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน อีกทั้งความมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ และเสียสละรวมทั้งสมาชิกในหมู่บ้านด้วยจากแรงศรัทธาและเชื่อมั่นในตัวผู้นำกลุ่ม ทำให้เกิดกำลังใจในการทำงานเพื่อกลุ่มอย่างเต็มความสามารถ ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีพราน มีหลายรูปแบบ ฉะนั้นการคำนึงถึงบรรจุภัณฑ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

บรรจุภัณฑ์ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งทางการตลาดที่มีความสำคัญและเพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค ในการตัดสินใจ และทราบถึงรายละเอียดต่างๆ ของสินค้านั้นๆ ทำให้สินค้าเกิด ความแตกต่างและมีความน่าเชื่อถือ เป็นการแข่งขัน และเป็นจุดที่นักการตลาดเห็นถึงคุณประโยชน์และความสำคัญยิ่งขึ้น นับว่าบรรจุภัณฑ์มีหน้าที่และบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการทำหน้าที่เพื่อการบรรจุ ป้องกันและขนส่งสินค้า โดยเป็นเครื่องมือสำคัญทางการตลาดด้วย บรรจุภัณฑ์ที่ดีจะสะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของร้านค้าและตราผลิตภัณฑ์ที่ดีได้จะพบว่าบรรจุภัณฑ์ได้กลายมาเป็นสื่อความหมายทาง วัฒนธรรมขึ้นในสังคมสมัยใหม่อันแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบรรจุภัณฑ์และสินค้า ที่มีต่อผู้บริโภคและวัฒนธรรม ขณะเดียวกันในปัจจุบันได้มีการพยายามสร้างภาพพจน์ของสินค้าเพื่อสร้าง ความเชื่อ และความเชื่อมั่นในตัวสินค้านั้น ๆ สิทธิพร สมบูรณ์บุรณะ. (2538: 4)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ต.ศรีพราน อ.แสวงหา จ.อ่างทอง เพื่อเป็นการ ส่งเสริมการขายนั้นก็เพื่อ เป็นการกระตุ้นยอดขายของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีพราน รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่สร้างแรงจูงใจในการเลือกซื้อสินค้า ทั้งนี้ยังมีผลสืบเนื่องความพึงพอใจที่ดีของ ผู้บริโภค ในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก เพื่อการขยายเครือข่ายและเพิ่มรายได้ จึงนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาบรรจุภัณฑ์สินค้าผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก

1.2.2 เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก

1.2.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทย

จักสานพลาสติก

1.3 ทบทวนวรรณกรรม

1.3.1 ศึกษาแบบผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติกกลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก

ผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศรีพราน ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง อาชีพหลักของชาวบ้านทำการเกษตรและอาชีพเสริมของแม่บ้านจะมารวมกลุ่มกันทำเครื่องจักสานพลาสติก มีสมาชิกในกลุ่มมาช่วยกันผลิตงานประเภท ตะกร้า กระเป่า และเฟอร์นิเจอร์เครื่องเรือน ส่วนใหญ่สินค้าที่ผลิตได้จะส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ รูปแบบของผลิตภัณฑ์

จึงมีความหลากหลาย ส่วนใหญ่สินค้าที่ผลิตได้จะส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น อิตาลี เยอรมัน ฝรั่งเศส เป็นต้น แต่ละประเทศจะส่งรูปแบบผลิตภัณฑ์มาให้พร้อมกันกับวัตถุดิบ พร้อมสงวนลิขสิทธิ์ไม่ให้ใครมาลอกเลียนแบบ

1.3.2 ความหมายและความสำคัญของบรรจุภัณฑ์

1.3.2.1 ความหมายของบรรจุภัณฑ์

ความหมายของบรรจุภัณฑ์ที่มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายไว้หลายความหมายผู้วิจัยได้เลือกและสรุปได้ดังนี้

1. BRISTON AND NELL (1972:1) กล่าวว่าไว้ 2 ประการคือ บรรจุภัณฑ์เป็นศิลปะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของการเตรียมสินค้าเพื่อการขายและการขนส่งผลิตภัณฑ์ไปยังผู้บริโภคให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยสมบูรณ์และมีราคาที่เหมาะสม

2. ปูน คงเจริญเกียรติ และ สมพร คงเจริญเกียรติ (2541:7) กล่าวว่า บรรจุภัณฑ์คือศาสตร์และศิลป์ที่ใช้ในการบรรจุสินค้าเพื่อการจัดจำหน่ายสนองความต้องการของผู้บริโภคด้วยต้นทุนที่เหมาะสม ศาสตร์และศิลป์ที่กล่าวถึงนั้น หมายถึงความรู้ที่ใช้ในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ต้องใช้ความรู้หลายสาขา เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยีอาหาร การตลาด การออกแบบกราฟิกของบรรจุภัณฑ์

3. ประชิต ทิณบุตร (2531:20) กล่าวว่า บรรจุภัณฑ์ คือ หน่วยรูปแบบของวัตถุภายนอกของผลิตภัณฑ์ ที่ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครอง หรือห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ภายในไม่ให้เกิดความเสียหาย สะดวกในการขนส่งและเอื้อประโยชน์ในการค้าและการบริโภค

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่าบรรจุภัณฑ์ คือ รูปแบบของผลิตภัณฑ์รูปแบบหนึ่งที่ทำหน้าที่ปกป้อง ห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ภายในไม่ให้เกิดความเสียหาย สะดวกในการขนส่งไปยังกลุ่มผู้บริโภค มีราคาที่เหมาะสมและยังต้องมีความสวยงาม

1.3.3 หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์

การปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาและเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ คือการเริ่มต้นของการเป็นนักออกแบบ การออกแบบที่เกิดขึ้นมีขอบเขตกว้างขวาง การออกแบบของมนุษย์มีความเกี่ยวข้องกับระบบที่ซับซ้อนเพื่อแก้ปัญหา อำนวยความสะดวกและความมีประสิทธิภาพในการเป็นอยู่ ผู้ที่จะทำการออกแบบต้องมีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญเฉพาะในการคิดค้น ไปจนถึงการออกแบบที่ใช้วิธีการเลือกองค์ประกอบทางด้าน รูปทรง ขนาดวัสดุ การประกอบสีและการตกแต่งพื้นผิว (นวนน้อย บุญวงษ์. 2542:1-3)

1.3.4 ขั้นตอนและกระบวนการออกแบบ

การวางแผนการทำงานเปรียบเสมือนคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อให้ขั้นตอนและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ปฏิบัติเป็นขั้นตอนมีการกำหนดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะผลผลิตที่ต้องทำส่งในแต่ละขั้นตอนและให้ดำเนินไปเป็นลำดับอย่างเคร่งครัด การทำงานตามแบบแผนอย่างเป็นขั้นตอนมีส่วนช่วยให้การออกแบบประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี (นวนน้อย บุญวงษ์. 2542 : 4) ซึ่งขั้นตอนและกระบวนการออกแบบแบ่งออกได้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดขอบเขตของปัญหา (Identification of the Problem) คือ การนำเอาโจทย์หรือปัญหาที่ได้รับในงานออกแบบมาศึกษาพิจารณาให้เข้าใจถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและทำการกำหนดขอบเขตการทำงานเพื่อแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมไม่กว้างหรือแคบจนเกินไป

2. การค้นคว้าหาข้อมูล (Information) คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานออกแบบนำมาจัดจำแนกอย่างเป็นระบบตามหัวข้อที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาข้อมูลมีคุณค่าช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจและช่วยเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ สำหรับแก้ปัญหา

3. การวิเคราะห์ (Analysis) คือ การนำข้อมูลที่จำแนกไว้แล้วมาแยกแยะ เปรียบเทียบ และจัดให้เกิดความสัมพันธ์กันผลจากการวิเคราะห์จะช่วยเสนอแนะตั้งแต่ทางเลือก จนถึงเกณฑ์สำหรับพิจารณาทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา

4. การสร้างแนวความคิดหลัก (Conceptual Design) คือ การใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อสร้างสรรค์แนวความคิดหลักในการออกแบบ แนวความคิดหลัก ควรมีลักษณะที่สามารถแก้ปัญหาสำคัญ ได้อย่างตรงประเด็นและมีความกว้างครอบคลุมการแก้ปัญหาที่มีความแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับแนวทางที่เคยมีมาก่อนและยังมีลักษณะ เป็นความคิดหรือสมมุติฐานที่อาจจะยังเป็นนามธรรม นอกจากนี้แนวความคิดในการออกแบบไม่ได้มีอยู่เพียงครั้งเดียว โดยเฉพาะสำหรับปัญหาที่ซับซ้อนในระยะแรกเป็นการสร้างแนวความคิดโดยรวมและเมื่อทำการออกแบบก็จะมีการสร้างแนวความคิดเสริมตามไปแต่ละขั้นตอนหรือทุก ๆ ระดับการแก้ปัญหาทั้งนี้เพื่อให้การออกแบบลึกลงไปทุกขั้นตอน สามารถทำได้อย่างสร้างสรรค์มากขึ้น

5. การออกแบบร่าง (Preliminary Design) คือ การนำแนวความคิดหลักมาตีความแปรรูป หรือประยุกต์สร้างขึ้นจากสิ่งที่เป็นนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรม มีตัวมองเห็นและจับต้องได้ ด้วยการร่างเป็นภาพ 2 มิติหรือสร้างหุ่นจำลอง 3 มิติ แบบร่างควรมีจำนวนมาก มีความแตกต่างกันหลายหลาย ทางด้านรูปร่าง หน้าตา ขนาด ส่วนประกอบตั้งแต่โครงสร้างถึงส่วนประกอบย่อย พร้อมทั้งให้คำอธิบาย หรือกราฟิกแสดงหลักการวิธีการและความคิดเห็นของผู้ออกแบบต่อแบบเหล่านั้น

6. การคัดเลือก (Selection) คือ การนำแบบร่างที่สร้างขึ้นเป็นจำนวนมากมาเปรียบเทียบ โดยใช้หลักเกณฑ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ เพื่อคัดเลือกแบบที่มีความเหมาะสมสูงสุดสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ ด้วยวิธีการที่ง่าย ประหยัดและมีความเป็นไปได้จริงทั้งในการผลิตและการตลาด

7. การออกแบบรายละเอียด (Detail Design) คือ การนำแบบที่ผ่านการพิจารณาเลือกแล้วมาพัฒนาต่อไปจนถึงขั้นรายละเอียดของส่วนประกอบย่อยต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น การออกแบบรายละเอียดจะเกิดขึ้นขณะเขียนแบบ นับเป็นขั้นตอนสำคัญที่มีส่วนช่วยเปลี่ยนแปลงแบบที่มาจากแนวความคิดธรรมดาให้กลายเป็นแบบที่น่าสนใจและใช้งานได้ดี หรือในทางตรงกันข้าม คือมีส่วนทำลายแนวความคิดที่ดีให้ด้วยคุณค่าลงจากความหยابหรือการขาดความเอาใจใส่ในรายละเอียดของงาน

8. การประเมินผล (Evaluation) คือ การนำแบบที่สำเร็จทั้งในลักษณะงาน 2 มิติ และ 3 มิติ มาทำการประเมินผลงานนั้นๆว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนตามขอบเขต และจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้เพียงใดการประเมินผลช่วยให้รู้ระดับคุณภาพของงานออกแบบและเป็นการตรวจสอบขั้นสุดท้ายก่อนการลงทุนผลิตและจำหน่าย (นวลน้อย บุญวงษ์. 2542 : 142-143)

1.3.5 วัสดุบรรจุภัณฑ์

การแบ่งบรรจุภัณฑ์จะคำนึงถึงวัสดุหลักที่ใช้ในการผลิตบรรจุภัณฑ์ โดยทั่วไปวัสดุหลักในการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่นิยมใช้อาจแบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ กระดาษ พลาสติก โลหะ แก้ว และไม้

1. กระดาษ เป็นบรรจุภัณฑ์ที่นิยมกันแพร่หลายและมีจำนวนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับบรรจุภัณฑ์ชนิดอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเป็นบรรจุภัณฑ์ที่สามารถดัดแปลงรูปแบบได้หลากหลายราคาถูก น้ำหนักเบาและมีขั้นตอนการผลิตที่ไม่ยุ่งยากนัก พิมพ์ได้สวยงามสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะแต่กระดาษมีจุดอ่อนที่น้ำและก๊าซซึมผ่านไปได้ จึงไม่ป้องกันความชื้น แต่ในปัจจุบันสามารถนำเทคโนโลยีในเรื่องของการผนึก การเคลือบด้วยวัสดุต่าง ๆ มาช่วยแก้ปัญหา

2. บรรจุภัณฑ์พลาสติก เป็นที่นิยมกันอย่างมากและแพร่หลายอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน เป็นวัสดุที่ใช้ในการทำบรรจุภัณฑ์มากที่สุดรองลงมาจากกระดาษ เนื่องจากพลาสติกมีคุณสมบัติเหมาะสมในหลายๆ ด้าน เล่น น้ำหนักเบา เป็นฉนวนกันความร้อน ขึ้นรูปได้ง่ายตามความต้องการ ไม่ซึมน้ำ กันความชื้น ส่วนรูปแบบของบรรจุภัณฑ์พลาสติกนั้นสามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆได้ 2 ประเภทได้แก่ พลาสติก และ ภาชนะพลาสติก

3. บรรจุภัณฑ์โลหะ จุดเด่นของโลหะคือมีความแข็งแรง ทนทาน จุดอ่อนของโลหะคือมีน้ำหนักมากเป็นตัวนำไฟฟ้าและความร้อน และเกิดสนิมได้ง่ายในกรณีที่เป็นเหล็ก สำหรับวัสดุโลหะที่ได้รับความนิยมมาผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์มากที่สุด ได้แก่ เหล็ก และ อลูมิเนียม บรรจุภัณฑ์โลหะที่พบได้ทั่วไป ได้แก่ บรรจุภัณฑ์บรรจุอาหารและผลไม้กระป๋อง เครื่องดื่ม

น้ำอัดลมกระป๋อง สี ฯลฯ ในด้านรูปแบบของบรรจุภัณฑ์โลหะนั้นสามารถผลิตให้เป็นรูปแบบได้หลากหลาย อาทิเช่น กระป๋องบรรจุอาหาร ผลไม้ และเครื่องดื่ม กระป๋องฉีตพ่น ถังแบบต่างๆ กล่อง ปีบ รวมถึงบรรจุภัณฑ์ที่ขึ้นรูปจากแผ่นอลูมิเนียมบาง เป็นต้น

4. บรรจุภัณฑ์แก้วมีคุณสมบัติเด่น คือ เรื่องความเป็นกลางที่ไม่ทำปฏิกิริยากับสารใดๆ ป้องกันการซึมผ่านของไอน้ำและก๊าซได้ดี มีความคงรูป เป็นวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ทนความร้อนสูง มีความสวยงาม และช่วยรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์จากสภาพแวดล้อมได้ดีมาก จึงได้รับความนิยมโดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรจุภัณฑ์ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม ที่ต้องการถนอมและเก็บรักษาคุณภาพและรสชาติผลิตภัณฑ์เป็นเวลานาน ดังนั้นบรรจุภัณฑ์แก้วจึงเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง และเป็นคุณสมบัติที่เหนือคู่แข่งอื่นๆ แต่เนื่องด้วยแก้วมีน้ำหนักมาก แตร้าวได้ง่ายและราคาต่อหน่วยการผลิตสูง จึงทำให้เป็นข้อจำกัดของบรรจุภัณฑ์เมื่อเปรียบเทียบกับบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุชนิดอื่น

5. บรรจุภัณฑ์ไม้ โดยทั่วไปมักใช้เป็นบรรจุภัณฑ์พื้นฐานเพื่อการขนส่ง แต่ด้วยคุณสมบัติของไม้ที่มีความแข็งแรง เป็นธรรมชาติ อบอุ่น และดูมีค่านับสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับบรรจุภัณฑ์ที่ใช้กับงานหัตถกรรมได้เป็นอย่างดี รวมทั้งผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับร่างกายและสุขภาพได้ดีด้วย (สมสกุล จีระศิลป์, 2545)

1.3.6 การออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์

การออกแบบกราฟิกคือส่วนประกอบภายนอกของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่เป็นตัวสื่อสาร สื่อความหมาย ความเข้าใจ และดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภคให้เกิดการจดจำบุคลิกลักษณะของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ซึ่งอาศัยหลักการออกแบบมากราฟิกมาเป็นเครื่องมือให้บรรจุภัณฑ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.3.6.1 ความสำคัญของการออกแบบกราฟิก

ประชิด ทิณบุตร (2530 : 22 – 25) กล่าวว่า การออกแบบกราฟิกถึงแม้จะฟังจัดว่า เป็นงานออกแบบสาขาใหม่ที่มีความสำคัญมาเมื่อไม่นานมานี้ก็ตาม แต่การออกแบบกราฟิกก็เกิดขึ้นมานานพร้อมกับวิวัฒนาการทางการสื่อสารของมวลมนุษย์ ที่ต้องอาศัยการออกแบบนับตั้งแต่มีการเริ่มสร้างสื่อความหมาย การขีดเส้น การเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ไปยังผู้อื่นในลักษณะของการสื่อสารด้วยลายเส้นหรือการวาดเขียน (graphic communication) ซึ่งรูปแบบของการออกแบบก็มีลักษณะแตกต่างกันไปตามความเจริญก้าวหน้าของสังคมแต่ละยุคสมัย ตลอดจนทักษะความสามารถและภูมิปัญญาของนักออกแบบในแต่ละช่วงเวลา การออกแบบกราฟิกจึงนับว่ามีส่วนช่วยพัฒนาสร้างสรรค์ จรรโลงสังคมมนุษย์ให้ดำรงอยู่และเจริญก้าวหน้าดังพอที่จะประมวล สรุปผลต่อสังคมมนุษย์ได้ดังนี้

1. การออกแบบกราฟิกมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สัญลักษณ์และข้อตกลงร่วมกันของคนในสังคมและช่วยพัฒนาระบบการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การออกแบบกราฟิกเป็นสื่อแสดงแห่งพลังการสร้างสรรค์และเป็นสื่อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

3. การออกแบบกราฟิกเป็นการเสริมสร้างแต่งข่าวสาร

4. เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ถูกต้องและชัดเจน

5. ช่วยทำให้งานเกิดความน่าสนใจ ประทับใจ และน่าเชื่อถือแก่ผู้พบเห็น

6. ช่วยให้เกิดการกระตุ้นทางความคิด และการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว

1.3.7 หลักพิจารณาเกี่ยวกับการใช้สี

การใช้สีในการออกแบบกราฟิกมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้งานเหล่านั้นดูสวยงามและตื่นตาหรือส่งเสริมให้เนื้อหาสาระที่น่าเสนอมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คนแต่ละวัยมีความสนใจกลุ่มสีแตกต่างกัน เช่น เด็กเล็ก ๆ จะสนใจสีสดเข้ม สะดุดตา ไม่ชอบสีอ่อนและจะสังเกตได้ว่าเมื่อมีอายุมากขึ้นก็ยังไม่

- ใช้สีสดใสสำหรับกระตุ้นให้เห็นเด่นชัด เพื่อการมองในระยะเวลานั้น ๆ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับการทำสื่อเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์

- พิจารณาลึกไว้เสมอว่าการใช้สีมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเน้นให้เห็นเด่นชัด มุ่งส่งเสริมให้เนื้อหาสาระมีความชัดเจนขึ้น ถูกต้องขึ้น บางครั้งการใช้สีของนักออกแบบจะสามารถใช้สีได้อย่างอิสระเพื่อความสวยงาม บางครั้งก็จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักความจริงและความถูกต้องอย่างเหมาะสมด้วย

- การออกแบบงานพาณิชย์ศิลป์ งานกราฟิกต่าง ๆ อาจจะไม่จำเป็นต้องใช้สีเสมอไปผู้ออกแบบจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมด้วยว่าควรใช้อย่างไร เพียงใด การกำหนดว่าจะใช้สีเพิ่มขึ้นมา 1 สี นั้นหมายความว่า จะต้องเพิ่มงบประมาณตามมาอีกจำนวนหนึ่งเสมอไป

- ควรใช้สีให้เหมาะสมกับวัยของผู้บริโภค

- การใช้สีมากเกินไปไม่เกิดผลดีกับงานออกแบบอย่างแท้จริง เพราะสีหลายสี อาจทำให้ลดความเด่นชัดของงานและเนื้อหาสาระที่ต้องการเสนอ

- เมื่อใช้สีเข้มจัดคู่กับสีอ่อนมาก ๆ จะทำให้ดูชัดเจน และมีชีวิตชีวา น่าสนใจ

- การใช้สีบนพื้นในงานออกแบบสิ่งพิมพ์ที่มีพื้นที่ว่างมาก ๆ ไม่ทำให้เกิดผลในการเข้าใจเท่าที่ควร ควรหลีกเลี่ยง

- ข้อพิจารณาสำหรับการใช้สีบนตัวอักษร ข้อความ คือ จะต้องให้ชัดเจน อ่านง่าย ควรลดเว้นการใช้สีตรงข้ามในปริมาณเท่า ๆ กัน บนพื้นที่เดียวกันหรือใกล้เคียงเพราะจะทำให้ผู้ดู ต้องเพ่งมองมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดภาพซ้อนพร่ามัว โดยเฉพาะส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ เช่น ตัวอักษรสีแดงบนพื้นสีเขียวความเด่นชัดของข้อความที่ต้องการจะเน้นด้วยความต่างของสี จึงควรคำนึงเรื่องค่าน้ำหนักของสี (Tone of Colour) ให้มากที่สุด

1.3.8 ประสิทธิภาพของการออกแบบบรรจุภัณฑ์

ประชิด ทิณบุตร (2531 : 116) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์ หมายถึง การออกแบบให้สามารถคุ้มครองผลิตภัณฑ์จากความเสียหาย เนื่องจากการขนส่ง ป้องกันการเน่าเสีย เก็บรักษาง่าย ไม่เสื่อมสลายไว เพราะผู้บริโภคไม่ต้องการที่จะได้รับอันตรายจากอาหารเป็นพิษหรือบาดแผลอันเนื่องมาจากบรรจุภัณฑ์ที่ไม่เรียบร้อยสมบูรณ์

1. ประสิทธิภาพ

ตามพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน (พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 667)

โดยผู้วิจัยจะทำการประเมินประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์ สำหรับใช้ในการบรรจุภัณฑ์ สำหรับผลิตภัณฑ์ จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน

- ด้านปกป้องผลิตภัณฑ์
- ด้านการบรรจุ
- ด้านอำนวยความสะดวก
- ด้านการส่งเสริมการขาย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการดำเนินโครงการการศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร คือ กลุ่มผู้ซื้อผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแกลง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 300 คน

2.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

- แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน
 - ข้อมูลด้านบุคคล
 - ด้านอำนวยความสะดวก
 - ด้านการส่งเสริมการจำหน่าย
 - ด้านปกป้องผลิตภัณฑ์

2.3 การกำหนดรายละเอียดของบรรจุภัณฑ์

- หลักเกณฑ์ทางการออกแบบ
 - ประโยชน์ใช้สอย
 - ความสวยงาม
- หลักเกณฑ์ทางการผลิต
 - วัสดุ
 - กรรมวิธีการผลิต
- หลักเกณฑ์ทางการตลาด

2.4 วิเคราะห์และสรุปผลทางสถิติ

- วิเคราะห์แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลแบบตรวจสอบรายการ (Check - List) ใช้วิธีหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 – 5 และ การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (X) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ

2.5 สร้างต้นแบบเพื่อการทดสอบประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์ทางสถิตินั้น ผลที่ได้มานำมาเป็นเกณฑ์ในการออกแบบและสร้างต้นแบบเพื่อนำไปประเมินรูปแบบของบรรจุภัณฑ์

2.6 ขั้นตอนการประเมินประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์

2.6.1 การสร้างแบบประเมินบรรจุภัณฑ์

- แบบประเมินประสิทธิภาพบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก

ตำบลศรีพราน อำเภอแกลง จังหวัดอ่างทอง โดยผู้วิจัยจะทำการประเมินเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- ด้านการปกป้องผลิตภัณฑ์
- ด้านการอำนวยความสะดวก
- ด้านการส่งเสริมการจำหน่าย
- ด้านความปลอดภัย

- แบบประเมินรูปแบบบรรจุภัณฑ์ ประกอบด้วยคำชี้แจงและข้อแนะนำ ซึ่งมีรายละเอียดประกอบด้วย

2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นการประเมินแบบมาตรา

ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนดค่าคะแนน (Weight) ออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 2 เป็นแบบปลายเปิด สำหรับผู้ตอบแบบประเมินแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้

ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

2.7 สร้างชิ้นงานจริง

จากการวิเคราะห์ทางสถิตินั้น ผลที่ได้มานำมาเป็นเกณฑ์ในการออกแบบและสร้างชิ้นงานจริงเพื่อการตลาด

3. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ต้องการบรรจุภัณฑ์ที่กะทัดรัด ประยุกต์ใช้งานได้หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 28 ต้องการรูปแบบบรรจุภัณฑ์ประเภทถุงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56 ต้องการวัสดุผลิตบรรจุภัณฑ์เป็นกระดาษมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 ต้องการข้อมูลที่ปรากฏบนบรรจุภัณฑ์เป็นชื่อกลุ่มผลิตภัณฑ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินรูปแบบสำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง บรรจุภัณฑ์ (shopping Bag) สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง แบบ A ด้านความสะดวกในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.5 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยที่ 4.5 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความแข็งแรงทนทาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.6 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก บรรจุภัณฑ์ (กล่องบรรจุ โคมไฟและเชิงเทียน) สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง แบบ A ด้านความสะดวกในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.3 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยที่ 4.1 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความแข็งแรงทนทาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.0 อยู่ในเกณฑ์ดี บรรจุภัณฑ์ (กล่องบรรจุเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร) สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง แบบ A ด้านความสะดวกในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.5 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยที่ 4.1 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความแข็งแรงทนทาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.1 อยู่ในเกณฑ์ดี บรรจุภัณฑ์ (ที่ใส่ของชนิดแขวน) สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง แบบ A ด้านความสะดวกในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.3 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยที่ 4.0 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านความแข็งแรงทนทาน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.1 อยู่ในเกณฑ์ดี

ตารางแสดงค่าความพึงพอใจบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

ความพึงพอใจ	☐	ระดับเกณฑ์
บรรจุภัณฑ์มีความแข็งแรง ปกป้องผลิตภัณฑ์ภายในได้อย่างดี	4.3	ดี
สีที่ใช้ในบรรจุภัณฑ์เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์วัสดุจากธรรมชาติ	3.9	ดี
ลวดลายที่ใช้ประกอบในบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม	4.1	ดี
มีรูปแบบและขนาดตัวอักษรที่มองเห็นได้ชัดเจน	4.1	ดี
บรรจุภัณฑ์มีขนาดเหมาะสมตามผลิตภัณฑ์ภายใน	3.9	ดี
มีความสะดวกในการเคลื่อนย้าย	3.9	ดี
บรรจุภัณฑ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้	4.1	ดี
บรรจุภัณฑ์บอกรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ภายในได้อย่างครบถ้วน	4.1	ดี
บรรจุภัณฑ์ ง่ายต่อการหยิบจับใช้สอย	4.6	ดีมาก
บรรจุภัณฑ์สามารถเปิดและปิดได้ง่าย	4.3	ดี
บรรจุภัณฑ์มีรูปแบบเฉพาะส่วนตัวโดดเด่น น่าสนใจ	4.6	ดีมาก

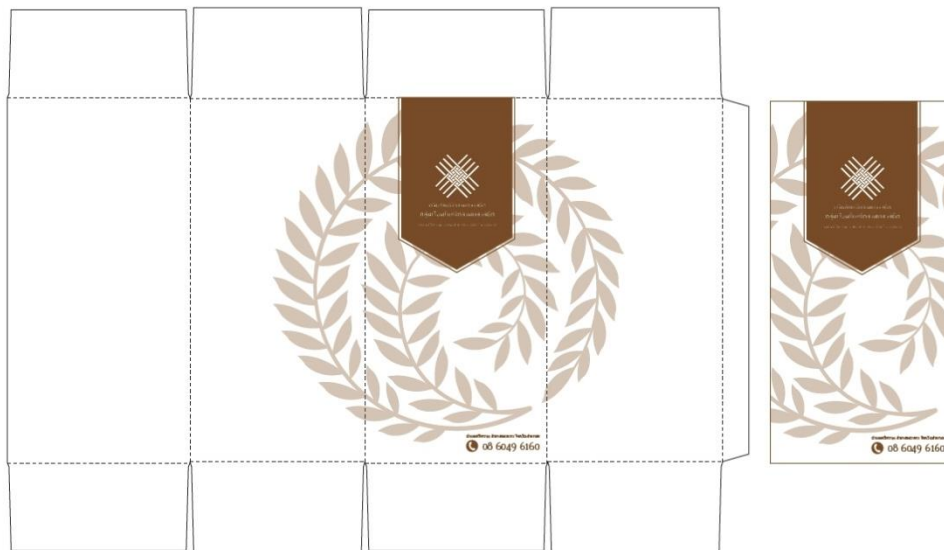
บรรจุภัณฑ์มีรูปแบบที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน	4.5	ดี
บรรจุภัณฑ์มีน้ำหนักเบา	3.9	ดี
รูปทรงของบรรจุภัณฑ์ สามารถขนส่งได้สะดวก	4.3	ดี
วัสดุในการผลิตบรรจุภัณฑ์ สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ง่าย	3.9	ดี
รวม	4.3	ดี

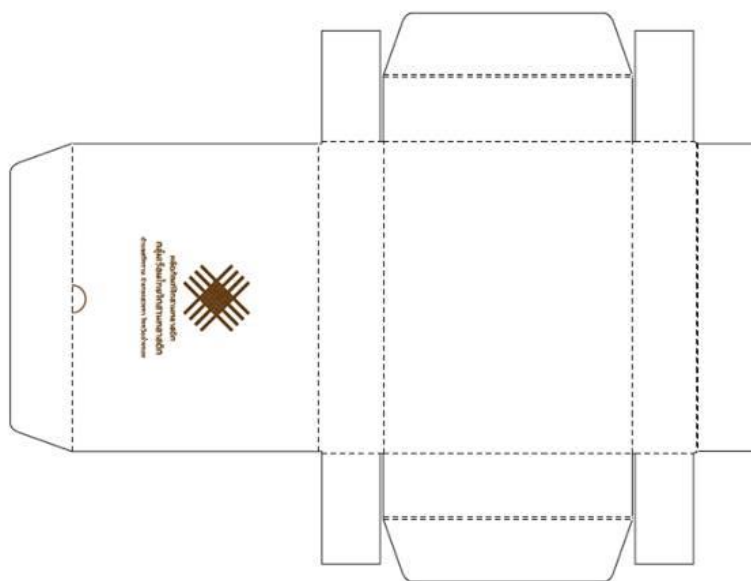
ภาพที่ 1 ภาพบรรจุภัณฑ์ประเภทถุงและกล่อง

ภาพที่ 2 TAG สำหรับผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 3 แพทเทิร์นกล่องสำหรับบรรจุคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 4 แพทเทิร์นสำหรับเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร

4. อภิปรายผล

ผลการวัดประสิทธิภาพโดยรวมของการออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสาน พลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง จำนวน 3 แบบ คือ แบบ A อยู่ในเกณฑ์ดี มีค่าเฉลี่ย 4.3 แบบ B อยู่ในเกณฑ์ดี มีค่าเฉลี่ย 4.1 แบบ C อยู่ในเกณฑ์ดี มีค่าเฉลี่ย 4.1 โดยทำการประเมินเป็น 3 ด้าน ด้านการปกป้องผลิตภัณฑ์ ด้านการบรรจุ ด้านอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และด้านความแข็งแรงทนทาน สามารถอภิปรายผลได้ว่า (1) ด้านการปกป้องผลิตภัณฑ์ มีเกณฑ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เพราะการออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยใช้วัสดุกระดาษ เป็นบรรจุภัณฑ์ที่นิยมใช้มากที่สุด ซึ่งกระดาษที่มีคุณสมบัติป้องกันความชื้นอากาศได้อย่างเหมาะสมคือ กระดาษชนิดขาวสองด้าน เป็นกระดาษคุณภาพดี มีสีขาวทั้งสองด้านเนื้อในแน่น ลักษณะของทั้งสองด้านจะเหมือนกัน มีโครงสร้างที่แข็งแรง เมื่อทำการพิมพ์จะทำให้สีสวย เหมาะกับการใช้เป็นกล่องของขวัญไปในตัว

ได้ และสอดคล้องกับ อมรรัตน์ สวัสดิ์ทัต (2534 : 44) บรรจุกฎเกณฑ์นับได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญของสินค้า และขาดไม่ได้ในการดำรงชีวิต ประโยชน์ของบรรจุกฎเกณฑ์มีมากมายและเป็นส่วนสำคัญของสินค้าที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจของประเทศ ช่วยในการขนส่งสินค้าให้ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ป้องกันสินค้าจากสภาพแวดล้อมต่างๆ บรรจุกฎเกณฑ์ในยุคแรก จะสามารถเก็บรักษาคุณภาพของสินค้าเพียง ระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น ซึ่งต่อมาสินค้าต่าง ๆ สามารถผลิตได้เป็นจำนวนมากด้วยต้นทุนต่ำ ทำให้ช่องทางในการจำหน่ายขยายตัวขึ้น สภาพตลาดในระยะนี้ผู้ผลิตเพียงแต่ผลิตสินค้าให้เร็วที่สุด โดยที่ผู้ซื้อพร้อมที่จะซื้ออยู่แล้ว บรรจุกฎเกณฑ์ยังคงทำหน้าที่ปกป้องสินค้า ไม่ให้เสียหายในระยะสั้นๆ และก่อให้เกิดความสะดวกในการขนส่งเท่านั้น บรรจุกฎเกณฑ์ที่ดีและน่าสนใจย่อมเป็นส่วนหนึ่งของการแข่งขัน ในตลาดยุคไร้พรมแดน (2) ด้านอำนวยความสะดวก มีเกณฑ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เพราะ การออกแบบบรรจุกฎเกณฑ์สำหรับ ผลิตภัณฑ์จักสานพลาสติก กลุ่มเรือนไทยจักสานพลาสติก ตำบลศรีพราน อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง สามารถผลิตได้ในระบบ อุตสาหกรรม มีรูปทรงแบบเรขาคณิต สามารถจัดเรียงในลักษณะซ้อนกันได้ สะดวกในการขนส่งช่วยในการประหยัดพื้นที่ได้ดี ใช้งาน ง่าย จัดจำหน่ายสินค้าได้ง่ายและรวดเร็ว (3) ด้านความปลอดภัย มีเกณฑ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เพราะ การผลิตสินค้าได้มาตรฐาน ความปลอดภัย การรักษาความสะอาด ตลอดจนเคมีวัตถุที่ใช้สำหรับรักษาสุขภาพลักษณะของบริเวณอาคารสถานที่ผลิตเครื่องมือ อุปกรณ์ การผลิต หรือการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ปลอดภัย และการเก็บรักษาวัตถุดิบดังกล่าวจะต้องแยกเป็นสัดส่วน และปลอดภัย

5. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 คณะสถาปัตยกรรม ศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

6. การอ้างอิง

- [1] คณะกรรมการกลุ่มผลิตรายวิชาเทคโนโลยีทางการพิมพ์. เทคโนโลยีทางการพิมพ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2536
- [2] ดนัย ตูจินดา. (2531). การออกแบบบรรจุกฎเกณฑ์เบื้องต้น. ในเอกสารในการสัมมนา เรื่องการพัฒนาบรรจุกฎเกณฑ์ เพื่อการส่งออก ณ ห้องประชุมใหญ่ กองฝึกอบรมการส่งออกกรมพาณิชย์สัมพันธ์.
- [3] ดารารัตน์ พุ่มอ่อน. (2542). องค์การการค้าโลกกับกฎหมายเกี่ยวกับบรรจุกฎเกณฑ์เพื่อสิ่งแวดล่อม ของประเทศ อุตสาหกรรม : ผลกระทบต่อประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(สาขาวิชาบริหารธุรกิจ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] ดำรงค์ศักดิ์ ชัยสนิท; และ ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา. (2537). การบรรจุกฎเกณฑ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามเดชั่นเนอริซี่ซัพพลายส์.
- [5] ประชิต ทิณบุตร. (2530). การออกแบบบรรจุกฎเกณฑ์. กรุงเทพฯ : โอ.เอส พรินติ้งเฮ้าส์.
- [6] ประชิต ทิณบุตร. (2530). การออกแบบกราฟฟิก. กรุงเทพฯ : โอ.เอส พรินติ้งเฮ้าส์.
- [7] ปุ่น คงเจริญเกียรติ. (2532). บรรยายในหัวข้อ การบรรจุกฎเกณฑ์เพื่อการขายส่งออก, suratnews.com
- [8] พรเทพ เลิศเทวศิริ. (2545). รวมบทความและรายงานการวิจัยศาสตร์แห่งการออกแบบ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- [9] พรทวี พันธ์ศรี; และอรัญญา หาญสืบสาย. (2537). สารความรู้เรื่องกระดาษพิมพ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- [10] ทองเจือ เขียวทอง. (2530). การออกแบบสัญลักษณ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สีปประภา.

- [11] นวลน้อย บุญวงศ์. (2542). **หลักการออกแบบ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [12] ศูนย์การบรรจุหีบห่อไทย. (2532). **คู่มือการใช้กระดาษเพื่อการหีบห่อ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และ[1] เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- [13] สินีนาถ เลิศไพรวัด. (2537,). **การสร้างเส้นให้แก่บรรจุภัณฑ์**. ในข่าวสารบรรจุภัณฑ์ไทย. หน้า 4-7.
- [14] สุเทพ โลหะจรรยา. (2534, 21 มิถุนายน). **การออกแบบกราฟิกสำหรับบรรจุภัณฑ์เพื่อการส่งออก**. ในเอกสารในการอบรมทางวิชาการ เรื่องการออกแบบ ณ ห้องสัมมนาสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย – ญี่ปุ่น).
- [15] อมรรัตน์ สวัสดิ์ทัต. 2534. **ผลกระทบของบรรจุภัณฑ์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจและสังคม : รายงาน การสัมมนาเรื่องบรรจุภัณฑ์กับสิ่งแวดล้อมปัญหาที่น่าจับตามอง**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ..
- [16] อรสา จิรภิญโญ. (2528). **ข้อคิดในการออกแบบลักษณะกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์**. ใน PACKAGING INFORMATION SOURCES IN THAILAND 1985. จัดพิมพ์โดยสมาคมการบรรจุหีบห่อไทย.